

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 645/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om inverkan av den reviderade lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 645/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Juho Eerola /saf:

Är regeringen beredd att inrätta till exempel en arbetsgrupp för att fastställa en officiell definition för föräldraalienation, kännetecken för det och anvisningar för vad en myndighet ska göra när ett påstående om föräldraalienation framförs, och

är regeringen beredd att officiellt ge anvisningar om huruvida status quo-principen ligger i barnets intresse också när en förälder klart och tydligt påverkar barnet för att åstadkomma föräldraalienation?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen förhåller sig allvarligt till föräldraalienation. Anklagelserna om föräldraalienation har ofta att göra med svåra fall som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt. I allmänhet är det fråga om meningsskiljaktigheter eller svårigheter vid förverkligandet av umgängesrätten eller annan kontakt mellan ett barn och en förälder.

Situationer i samband med svårigheter att hålla kontakt är ofta mycket komplicerade och kan bero på många olika orsaker. En förälder kan till exempel ha en grundad oro om barnets säkerhet hos den andra föräldern. I vissa fall kan det däremot vara fråga om att den ena föräldern påverkar barnet på ett osakligt sätt och hindrar möten utan orsak. En uppriktig egen åsikt som ett barn som är moget nog har kan också påverka att möten inte förverkligas. Det är därför viktigt att försöka fastställa de bakomliggande orsakerna till varje situation.

Institutet för hälsa och välfärd publicerade år 2022 en guide med anvisningar för socialväsendet om hur en utredning enligt lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) ska göras inför en rättegång. Syftet med utredningen är att ge domstolen information om familjens situation, barnets levnadsförhållanden och andra faktorer som inverkar på avgörandet av ärendet. Guiden innehåller anvisningar om bland annat identifiering och beaktande av våld i utredningsarbetet. I guiden behandlas också föräldraalienation och utredning av anklagelser om det.

I spörsmålet hänvisas det särskilt till handledning till domstolar för att meddela ett avgörande som är förenligt med barnets intresse. I Finland utövar oberoende domstolar sin dömande makt i enlighet med läran om tredelad maktindelning. Bestämmelser om beslutsgrunderna i ärenden som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt finns i lagen om vårdnad om barn och umgängesrätt och dessa bestämmelser har specificerats i samband med reformen av lagen. Ändring kan sökas i domstolarnas avgöranden, i sista hand hos högsta domstolen som utövar den högsta dömande makten i dessa mål.

Helsingfors 10.1.2023

Justitieminister Anna-Maja Henriksson